

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKÜ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELOFIZETESI AR:

Égész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

DR. TÜRRI ALADÁR
ügyvéd.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket

a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Jegyzőegyleti közgyűlés.

A Bács-Bodrog vármegyei jegyzői egylet, Bácsország falusi népe folyó évi augusztus hó 30-án délelőtt 10 órakor tartotta rendes közgyűlését Zomborban a megyeház dísztermében.

Azt hisszük, nem mondunk nagyot azzal, amikor a jegyzőket a falu népével azonosítjuk, mert hiszen a jegyző a falu szellemi képviselője, a falu esze, atyja, szive, védője, gyámoltója és tanácsadója. A közigazgatásnak az a szerve, mely együtt él, gondolkodik, érez és dolgozik a falu népével, eligazítja őt a közigazgatás és igazságszolgáltatás tekervényes útjain.

A községi jegyző az a szerve az államigazgatásnak, mellyel a nép minden teketória, félelem és bizalmatlanság nélkül érintkezik. A jegyző a falu hatósága, érdekeinek, bajainak, kívánásainak tudója, gyámoltója és jóbarátja, tanácsadója egyszemélyben.

A megyei jegyzőegylet közgyűlését Kiss Gyula óverbázi községi jegyző, az egylet elnöke vezette. Melegen üdvözölte a nagyszámban összegyűlt jegyzőket, s miután megnyitotta a közgyűlést, a jegyzőkönnyv vezetésével Bercsényi József egyleti főjegyzőt,

Parrag község jegyzőjét bizta meg, a jegyzőkönnyv hitelesítésére pedig Huszágh István, Magyarakanizsa r. t. város adóügyi tanácsnokát és Zsigmond Göntér ósívői községi jegyzőt kérte fel. Az elnök ezután terjedelmes és nagy körültekintéssel kidolgozott jelentését ismertette, melyben részletesen foglalkozott a jegyzők bajaival, sérelmeivel és helyzetük javításának kívánalmaival.

Megemlíti a jelentés, hogy az egylet az elmúlt év alatt öt választmányi ülést tartott, elparentálja a jegyzői karnak elhunyt tagjait és megemlékezik az egylet volt pénztárosának, Szukola Gyulának hosszú éveken át kifejtett tevékeny működéséért, melyért a közgyűlés nevezettnek jegyzőkönnyvi köszönetet szavaz.

Az elnöki jelentés befejezése után, melyet a közgyűlés egyhanguan jóváhagyólag vett tudomásul, küldöttség ment a jegyzőegylet díszelnökeért, Vojnits István nyug. főispánért, hogy a közgyűlés átnyujtsa a díszoklevelet. Kiss Gyula elnök a következő szavakkal üdvözölte a díszelnököt és nyujtotta át a díszoklevelet:

Bács-Bodrog vármegye jegyzői egylete Méltóságodat még a múlt évi

közgyűlés alkalmával lelkes egyhangúsággal díszelnökévé megválasztotta.

Ezzel a választással a vármegyei jegyzői kar csak önmagát tisztelte meg, amidőn Méltóságod iránti mély háláját igaz szeretettel és őszinte tisztelettel kívánta dokumentálni. Mert e vármegye jegyzői karát szoros kapocs fűzi Méltóságodhoz, melynek hosszú sorozata még azon időkben keresendő, amidőn Méltóságod még mint titeli főszolgabíró nap-nap után számos jelét adta a jegyzők iránt atyai szeretetének, amely csak fokozódott, amidőn mint vármegyei főjegyző, utóbb mint alispán marandó alkotásai között sohasem feledkezett meg karunk anyagi és erkölcsi érdekeiről, sőt midőn a kormány bizalma folytán őfelsége egyik legdiszesebb állásába nevezte ki Méltóságodat, akkor sem lazultak meg azok az érzelmi kötelékek, amelyek minket még szorosabban fűztek Méltóságodnak mindig köztiszteletben álló személyéhez.

Ezt igazolja egyletünk ama lelkes határozata, amellyel Méltóságodat díszelnökévé megválasztotta és ezt hirdeti ezen okmány is, amelyet a közgyűlés megtisztelő megbízásához képest van szerencsém itten mély tisztelettel átnyujtani.

Ebben kívántuk kifejezni Méltóságod iránti mély hálánkat és ebben kívántuk megörökíteni a szeretetnek

RÁCZITS és CZVRKUSITS

fűszer- és csemegeüzlete ZOMBOR, Szt. György-tér 6. szám.

==== Egy próbarendelés elég és meggyőződhetik arról, hogy kizárólag cégünk által

TELEFON:

„C O L U M B I A”

TELEFON:

29. szám.

név alatt forgalomba hozott pörkölt kávéink mégis a legjobbak.

29. szám.

Legnagyobb szakértelemmel válogatott elsőrendű fajok biztosítják cégünknek e cikkben a legjobb sikert.

====

Saját pörköldel! Naponta friss pörkölés!

Á R J E G Y Z É K:

100-68

„COLUMBIA” igen finom háztartási keverék 1 kiló . . . . . 4 korona 40 fillér.
„COLUMBIA” legfinomabb karlsbadi keverék 1 kiló . . . . . 5 korona — fillér.
„COLUMBIA” nemes Maragugype, a kávék királya 1 kiló . . . . . 6 korona — fillér.
„COLUMBIA” legnemesebb gyöngyfajok keveréke 1 kiló . . . . . 5 korona 20 fillér.

és a mély tiszteletnek külső bizonyítékát azokért a sok jókért, amelyben a jegyzőket, azok özvegyeit és árváit mindig részesíteni kegyes volt és azért fogadja ezt olyan szívesen, mint amily mély szeretettel és meg nem szűnő tisztelettel azt mi nyújtjuk át és kívánjuk, hogy Méltóságodat a jóságos Gondviselő még sokáig éltesse kedves Övéi boldogságára, szeretett vármegyénk javára és az összes jegyzők örömére.

Isten éltesse és áldja Méltóságodat, szeretettel tisztelt diszelnökünket.

Vojnits István diszelnök néhány közvetlen szóval mondott köszönetet a megliszteltetésért. Köszönő szavai a következők voltak:

Az igen tisztelt jegyzői karnak, az én kedves barátainak szeretete és ragaszkodása annyira meghat, hogy nem talállok, de nem találhatok méltó szavakat, amelyekkel az irántam mindenha tanusított jóindulatot és a mai kitüntetést megköszönjem.

Az imént átadott okmány hosszú szolgálatom legszebb emléke, amelyért fogadják hálás köszönetemet azon biztosítással, miszerint életem végéig a jegyzői kar iránt érzett őszinte szeretettel és ragaszkodást nemcsak megtartom, hanem ha lehetséges ápolni is fogom.

Az 1912. évi számadást, továbbá az 1913. évi költségvetést a közgyűlés tudomásul vette. Elhatározta a közgyűlés, hogy legifjabb Szemző István főispánt és Scultéty Ferenc alispánt küldöttség útján kéri fel a jegyzői nyugdíjszabályzat módosítása tárgyában. Az „Erzsébet árvaház” pártolását és a jegyzői internátus felállítását határozatilag kimondták. A behajthatatlan tagdíjhátralékokat leirták, míg az egyéb hátralékok erélyes behajtását foganatosítják. A magyar élet és járadék biz-

tosító intézetet pártolja, míg Hont vármegye átiratát az orsz. jegyzői egylettől való elszakadás és a magánmunkálatokról való lemondás tárgyában nem veszi tudomásul.

Hiel József regőcei községi jegyző javasolja a jegyzői fizetések rendezését mit a közgyűlés évi 2400 kor. minimumban kér megállapítani. Segélyben részesítik Lemaics Milovánt, özv. Nagy Sándornét és Muhi Istvánnét. Pártolólág terjeszti fel az országos jegyzői egylethez a „Községi jegyzők ügye” című művet. Nem fogadta el az országos jegyzői egyletnek határozatát a jegyzői magánmunkálatok tárgyában. Az országos jegyzői egylet ügyrendjének módosítása tárgyában napirendre tértek. Az Olle Mihály-féle zománc-, cím- és jelzőtáblák támogatását ajánlja.

A közigazgatási kiadó és terjesztő vállalat pártolásért fordult az egylethez; miután azonban az egylet a vállalatot nem ismeri a pártolást mindenkinek tetszés szerinti elhatározására bizza. Magáévá tette a tolnavármegyei jegyzői egylet körlevelét Szegedy Albert ellen. Az ugocevármegyei jegyzői egyesület körlevelét jegyzői kongresszus tárgyában és a községi tisztviselők országos egyesületét az egylet nem pártolja. Ajánlja a családi értesítők nyilvántartását, az új tagokat az egylet tagjai sorába felvette és elhatározta, hogy az országos jegyzői egylet közgyűlésén az egyletet magát elnöke és hat tagja által képviselteti.

Megejtette a közgyűlés ezek után a tisztújítást.

Megválasztották egyhangulag elnökké: Kiss Gyula óverbászi, I. és II. alelnökké: Berecz Károly gombosi és Zsigmond Göntér ósóvéi, főjegyzővé:

Bercsényi József parragi, jegyzőkké: Limbek Pál kishegyesi, Szalay Dezső dunacsébi jegyzőket és Égi Lajos szépligeti aljegyzőt, pénztárossá: Kekešovits István dunagárdonyi jegyzőt. Huszágh János indítványára elhatározta a közgyűlés, hogy a jövőben az egylet a tagokat a közgyűlésre nemcsak hírlapok, hanem névre szóló meghívók útján hívja meg.

A fél egy óraker véget ért közgyűlést déli 1 óraker az „Elefánt” szállóban társasbéd követte, melyen a közgyűlésen jelen volt jegyzőkön kívül Vojnits István nyug. főispán, Scultéty Ferenc alispán, dr. Deák Béla tiszti főügyész, Poppovics Sebő tb. főjegyző, főlevéltárnok és dr. Türr Aladár ügyvéd, lapunk felelős szerkesztője is részt vettek.

Iskoláink jövője.

Kettős hivatása van a modern iskolának. Nemzeti és kultur hiyatása. Nem ellentétes két gondolat ez, sőt egyik kiegészítése a másiknak. Igaz nemzeti élet csak ott lükethet modern országokban, ahol igazi kultúrélet is érvényre jutott. Franciák voltak az elsők, akik megmutatták már Napoleon előtt, akinek korát egy intenzív fölvilágosodási áramlat előzte meg, hogy országukat nagyra csak egy nemzeti eszmével telített társadalom tudja növelni, de e nemzeti nevelés alapját egy általános és tudományos kutatással megalapozott közoktatás képezheti.

A mi köznevelésünk sem nélkülözheti ezt az irányelvet. A különbség mindössze az, hogy nekünk nagyobb súlyt kell helyeznünk a nemzeti szempontokra. Országunk különböző nemzetségekké van elhintve és e nemzetségek megmagyarosításának hő eszköze az iskola. Azonban az iskola nem tisztára arra való, hogy nyomtatott írást, hogy

Az ősz halála.

Ira: Follinus Ervin.

Éppen haldokolt az ősz. Gyönyörű szép halála volt. Mintha vissza akarta volna varázsolni ezen a napon egész ifjuságát, ragyogott, pompázott, diadalmasan szórta szét a fehér ködöt a hegyek felett, a sárguló fák koronái aranyfényben usztak, azután meghalt csendesen, egy zokszó nélkül. Talán senki sem vette észre halálát és az emberek szürkületkor az utcákon fázósan bujtak egymás mellé és meglegedetten mondták: „de szép, de gyönyörű nap volt!” S nem tudták, hogy nekik most tulajdonképp sírniok kellene, a ruhájukat megtépni a szívük felett és jajongni s fejeikre szürke hamut hinteni. De az emberek — mondom — semmit se vettek észre s mondogatták: „szép, gyönyörű nap volt.”

És az ivlámpák fényében hulló nehéz, sűrű köd csendesen, észrevétlen susogta: „Memento mori!”

... Halódott az ősz. Szomoruan, csendben, észrevétlen. Halálát siratták a nap, a föld, a kopar fák, mezők, rétek, csak a halátlan, gonosz emberek nem.

A nap bevégezvén körutját, a hegyek felett magasan, méltóságosan megállott egy pillanatra visszatekinteni a zsvajgó város

felé s a következő pillanatban vértenger öntötte el a szürke, egymástbámuló bérkaszárnnyakat. Körülnézett szomoruan, messze, vörösen vérző szemmel s azzal lebukott a hegyek mögé az alvilágba s az Andrássy-uton kigyultak a pompás ivlámpák, nappali fényt árasztva mindenfelé s az emberek könnyü kebellet sóhajtottak fel. Maguk se tudták miért, az elébb úgy szoritotta valami a szívüket.

Az autók röpülve száguldottak végig az utcákon és senki sem vette észre, hogy messze, valahol nagyon messze, túl a hegyeken, a szelek, a viharok szárnyán esőndesen közeleg egy ősz, talpig fehér öreg elfoglalni az árván hagyott trónust. Nem vették észre, hogy meghalt a kedves, szép ősz s itt a kapuban áll a rideg, kegyetlen tél.

* * *

Éjjel van. Egy sötét bérkaszárnny padlás-szobájának lefüggönyözten ablakán kíváncsian kukkant be a sápadtpofájú holdvilág. Benéz egy pillanatra s aztán ijedten menekül egy nagy, bolondos fekete felhő mögé. Ugylátszik megijedni attól, amit ott benn látott. S aznap éjszakáján nem is bujt elő többet.

Zimankós, csunya, viharos téli éjszaka következett.

Abban a padlásszobában lakott Kazy

Gábor kis családjával: feleségével és kislányával.

A férfi még mult ősszel ágybadólt s most megint tél van és ő még mindig beteg, azaz, hogy tegnap mondotta éppen az orvos ur, hogy felkelhet már reggel s valami könnyü hivatalt is vállalhat. Sokat ne dolgozzék és éljen jól. Sok hust egyék s azt csak félig megsülve. Vigyázzon magára, az utcán lehetőleg ne beszéljen s különben is ne igen járjon gyalog.

Igy mondta az orvos ur ridegen, de jóakarattal, kit az a pénzüintézet küldött hozzájuk könyörületből, hol a férfi azelőtt titkár volt, miután a kis családot, mikor Kazy ágyának dőlt, kielégítette ezer koronával.

Az intézet nem akarja, hogy míg valahol másutt nem talál foglalkozást Kazy, ha meggyógyult, a család inséget szenvedjen, mondotta elváláskor az igazgató ur. És Kazyék belátták, hogy nehéz napok elé néznek. Az igazgató kegyes jóindulatát megköszönték s a háromszobás lakásból harmadik emeleti egyszoba konyhába költöztek. A felesleges butorokat eladták — hiszen majd vesznek mást, ha ismét visszatér a jómód — és apránként eladtak mindent. Az asszonyka zálogba rakta az ékszerreit is, melyről azonban a férjének nem szólt. Minek, hiszen ugyis kiváltja nemsokára. Aztán eladogatta a zálogcédulákat is. A ruháin is mind, mind

vonalak rajzolását, hogy nemzeti érzellemmel átfűtött versek bemagolását szolgáltatassa a fiatal és minden iránt fogékony gyermeklélek számára. Egészen más céljai vannak az iskoláknak. Jele-sül a népiskoláknak. A nép lelkébe a kultúra magvait, a további művelődés-hez való érzéknek a fejlesztését csak úgy tudjuk beleplántálni, ha előbb egy más művelődési alapot szolgáltatunk. Ez az alap nem lehet más, mint a jellem fejlesztése. Régen belátták a jellem-fejlesztésnek a további életpályán való hasznát az angolok. A gyermek fiatal és minden iránt fogékony lelkét nem tömik tele grammatikai formákkal, sem matematikai képletekkel. Ezt egy későbbi időszakra hagyják az angol pedagógusok, amikor a gyermeknek kellő jártassága van irodalomban, hallgatott szónokokot, olvastatták vele az angol nemzet klasszikus íróit. Csak azután szoktatják rá, hogy keresse ki az élő és írott nyelv törvényeit és rendelleneségeit. Csak amikor a gyermeknek fejlett logikája van, amikor az elvont tárgyakat a reális világból következtetni tudja, szóval amikor megérett az esze a matézisre, csak akkor oktatják ki őt a matematikára. Alsóbb fokon a fősúlyt arra helyezik, hogy a gyermekkel a természetet és a jószágot, mint erkölcsi elvet ismertessék meg.

Nekünk magyaroknak erre a körülményre is figyelemmel kell lennünk, de sajátos helyzetünkön fogva más körülményre is, arra, hogy ez ország népét megmagyarosítsuk iskolái útján. Elsősorban azonban az angol minta szerint kellene eljárunk. A gyermek lelkébe kevesebb formai tudást és több szeretetet köteleességünk beplántálni. A száraz tanterv helyett egy nevelési tervet kellene kidolgozni és ezen az alapon kellene megindítani a hódító hadjáratot a nemzetiségi izgatás ellen. Be kell bizonyítanunk, hogy magasabb kulturérzékű nép vagyunk, amelyhez hozzásimulni más nyelvűek számára valósággal nyereség. Ha ezt elértük, egy vértelen, de

dicső csatát nyertünk. Nincs az az izgága propaganda, amely legyűrni tudná azt a hadsereget, amelynek katonái szeretettel vannak vértelve.

Csak hogy ez nem tisztára nemzetiségi vidék iskolái számára való recept. Magyar vidékek gyermekeit is jellemneveléssel kell iskolára fogni és csak ha már kellő érettségi fokot értek el, lehet őket a tudományok világába bevezetni. Lassan, de mégis átszivárgott hozzánk ez a nevelési módszer, amelynek első foka az, hogy a falusi iskolákban a mezőgazdasági tárgyakat kiválóan kultiválják és az elemi ismeretek közül is nem sokat ölel fel a tananyag. Ezen az úton kell tovább haladnunk, de a gyakorlati életre való nevelés mellett oktassuk ki az idegen ajkúkat a magyar nyelvre, nem grammatika útján, hanem a szeretet taneszközével. Ez nemzeti és kulturhivatás lenne. Csak ezzel és ha a nemzetiségieket gazdasági fejlődésükben is istapoljuk, tudjuk megnyerni a mi nagy ügyünknek.

Iskolanyilás elején különös nyomatékkal kell hangsúlyoznunk, hogy tisztára ez az egyetlen módja annak, hogy mi itt ebben az országban nemzetiségi féktelenségek által ne zavartassunk. Adjunk ennek az országnak a szeretet emlíjén táplált nemzetiségi nemzedéket és akkor meg lehetünk győződve róla, hogy ennél hathatósabb eszközt nem lehet kitalálni egy esőndes harc kivételére. Napoleon, aki kijelentette, hogy minden káplár a marsall-botot viszi a tarsolyában, ha megvan hozzá a kellő értelem és a szükséges jellem, ezt nemcsak a saját káplárjaira gondolta, hanem egész bátran ráaplikálhatta volna minden más nép katonáira és nem katonáira is. Mert a marsall-bot csak képlet, voltaképpen az erőt, az emelkedést és az érvényesülést akarta vele jelképezni. Minekünk meg kell mutatnunk a nemzetiségieknek, hogy ők ép-ugy érvényesülhetnek itt, mint a magyar ember és nem kell más áldozatot

hoznia, mint azt, hogy velünk egyet-értsen és hogy velünk a szeretetben egyesüljön.

Iskoláink jövője: társadalmunk jövője. Ha iskoláink megfelelnek annak a követelménynek, hogy nemzeti és általános kulturhivatást teljesítsenek, akkor bizvást remélhetjük, hogy nemcsak az iskola, hanem maga a magyar társadalom is nekilendül.

Zombor statisztikája.

1910. és 1911. évi állapot.

Zombor város területe 55578 kat. hold, vagyis 308 km² (Szabadkácé 974). Népességre nézve az ország 34-ik városa, lévén 30.593 lakója, 10 év alatti szaporulat 984 (3,3%). 1 km²-re 99,3 lakó esik.

Részei: Belváros 1774, Felsőváros beltelek 4197, kültelek 2308, Cserevka beltelek 4607, kültelek 1984, Bánát beltelek 5152, kültelek 1814, Szelenese beltelek 5057, kültelek 2142, összesen 30039 polgári lakóval, ehhez járul 342 közös, 206 honvéd, 6 esendő, összesen 554 katona, akik közül 450 beszél magyarul és 484 tud írni-olvasni. 573-mal több a nő, mint a férfi. A tankötelesek száma 5578, ezek közül 6—11 éves mindennapi iskolaköteles 3507. A házasságok száma 13217, az özvegyeké 2128, az elváltaké 96.

Anyanyelv: 10078 magyar, (33 %) 2181 német (7,1 %), 38 tót, 28 oláh, 15 rutén, 83 horvát, 11881 szerb (38,8 %), 6093 bunyevác (19,8 %), 73 cigány, 58 sokác, 45 egyéb. Magyarul tud 15984 (52,2 %).

Vallás: 15796 róm. kath. (54,9 %), 73 gör. kath., 543 ref., 257 ág. ev., 11880 gör. kel. (38,9 %), 6 unit., 1017 izr. 3,8 % és 21 egyéb.

Az írni-olvasni tudók száma 17356. Az analfabétáké pedig a 6 éven aluliak leszámitásával 9497, ami 35,3 %-nak felel meg.

A 4951 lakóházból 783 kőből vagy téglából, 1178 vegyes anyagból, 2978 vályogból és 12 fából épült. A teteje 2332-nek cserép vagy pala, 24-nek zsindey, 2595-nek nád vagy szalma.

1911-ben 306 házasságkötés történt; élve született 931 gyermek, meghalt 792 ember, a természetes szaporodás tehát 139. A halálokok között volt 12 difteritisz, 22 tifusz és 136 gümőkór.

Kivándorolt 39 férfi, 17 nő, összesen 56. Amerikába ment valamennyi s ugyanonnan visszavándorolt 8.

tuladott. Rengeteg pénzt felemésztett a sok orvosság.

És emellett vidám volt az asszonyka, nevette nyomoruságukat, vigasztalta kis urát, csak éjjel, ha senki sem látta, sirdogált egy kicsit.

Bohém természetű volt a férfi is, bár ő messzebb látó volt s a vidámsága sokszor szinte sirásba fulladt. De hitték, remélték, hogy majd csak jóra fordul minden. Beköltöztek nemsokára a padlásszobába is, de remélték még mindig.

Azt mondta tegnap délután az orvos Kazynak: hust egyék, igyék hozzá vörös bort és ne járjon gyalog. Sokat pedig ne beszéljen. Így. Egyszerűen, szigorúan, de jóindulatulag. S akkor nem lesz semmi baj. És alig hogy betette maga után az ajtót a szigorú orvos, Kazy már is megszegte egyik parancsát. Mintha megbolondult volna, dühödten táncolni, kacagni kezdett:

„Hallottad asszony, ezentul csak hust eszem, igen, az „Angolkirálynő“-be megyek ebédelni, valódi bordóit iszom mellé és nem járok gyalog! Autón fogok járni! Haha! Félre előlem nyomorult filiszterek, mert rátok lépek! Ha-ha-ha! Hallottad asszony?!“

Kacagott Kazy, táncolt Kazy, olyan jó kedve kerekedett és hozzá a haját is tépte.

A szegény asszony rémülten nézett az urára s a kislány szepegyve bujt egy sarokba.

Kazy pedig táncolt, kacagott, míg kacagása köhögésbe fulladt, sápadt arca rézvörössé vált s azzal amilyen hosszú volt, úgy vágódott el a szoba közepén. Még akkor is a haját markolászta s az arca a nevetéstől torzult el. Szegény asszony úgy szedte össze s fektette ágyba.

Hát nem lehet azon nevetni, hogy neki az orvos azt mondta: egyék hust s gyalog ne járjon?! Mikor már mindenüket eladták?! Hát nem nevétséges valami ez? De vicces bácsi is az a doktor ur!

Most, hogy a hold az elébb bekukkantott a szobába, Kazy alszik. Egy sápadt lámpa pislákol halvány, sárga képét mutogatva a kis zugnak s az ágyra borulva egy még sápadtabb asszony. Elnyomta az álom sirás, virrasztás közben. A férfi benn fekszik az ágyban, az arcán gunyos mosollyal. Vajjon miről álmodik? Tán, hogy autón jár?! Az ágy mellett két nádszék összetölve és elkevertelve babaágnak. Rajta fekszik egy három esztendőös pufók kis baba. Szemecskéi alól köny szívárog elő. Olyan jó kedve is volt délután a papának, arról álmodik most bizonyosan. Kicsi kezét néha felemeli, mintha meg akarna valakit simogatni vele.

Ettől a képtől ijedt úgy tehát meg a holdvilág. Ha egy festő meglátna megörülne neki. De hát, azt hiszem a holdnak semmi

művészi érzéke nincsen. Vagy már az is kiveszett belőle. Elég vén hozzá!

A három embert a padlásszobában ilyen állapotban találta a reggel.

Az asszony ébredt fel legelsőbben, nagyot sóhajtott és mindjárt azon kezdte, hogy sirt egy verset. Akkor megkönnyebbült és sivár, szürke tekintettel, szinte közönnnyel nézte, nézte az előtte fekvő embert, aki furesza gondolatnak is — jutott eszébe — az ő férje. Nézte hosszasan, mindig melegebb, szeretőbb, lágy pillantásokkal és úgy nagyjában átgondolta azt a négy évet, melyet együtt töltöttek s amely boldog is volt még egy rövidke évvel ezelőtt. Aztán látott maga előtt egy kicsi, vidéki parochiát és látott benne egy jószágos öreg papot. És látta saját magát a napsugaras réten széles szalmakalappal a fején, egyszerű rózsaszín perkalruhájában

... És jött a férfi ... az egyetlen ... Milyen boldogak is voltak!

Ábrándozásából egy mély, hörgő sóhaj-tás riasztotta fel. Ijedten nézett a férfire. Az nyitott, szomorú szemekkel bámult az asszonykára. Így nézték egymást sokáig szó-tlanul, tekintetük mindig és mindig jobban olvadt össze, szemek mindig könnyesebbek lettek s az asszony hangos zokogással borult a szegény ember beteg mellére. Könyeik egybefolytak és sirtak, sirtak keservesen.

Van 12 orvos, 17 bába, 4 gyógyszerész, 2 kórház 75 ágygal.

Be volt vetve búzával 10071 hektár, termett rajta 157428 métermázsa (hektáronként 1564 q) árpával 1086 ha., termett 19390 q (1 ha. 1604 q), zabbal 4690 ha., termett 76493 q (1 ha. 1695 q), kukoricával 6054 ha., termett 128870 q (1 ha. 2129 q), burgonyával 414 ha., termett 39600 q (1 ha. 9565 q), az összes bevetett terület 23929 ha., ugaron maradt 879 ha. Szőlővel 199 ha. volt beültetve, termett rajta 1080 hl. bor, hektáronként 543 hl.

A máv. pályaudvarán felszállt 374903 utas. Van 1 posta, 5 táviró hivatal és 194 telefonállomás. Leadott 1633000 levél, 45000 távirat és 314000 telefonbeszélgetés.

36 esetben volt tűz, a kár 38422, amiből csak 9768 korona térült meg biztosítás révén.

Van 7 óvoda 600 növendék, 21 elemi iskola 2232 növendék, 18 ismétlő iskola 497 növendék, 1 iparos inasiskola 419 növendék, 1 kereskedő inasiskola 104 növendék, 4 polgári iskola 546 növendék, 1 tanítóképző 62 növendék, 1 tanítónőképző 75 növendék, 1 gimnázium 268 növendék, 2 ipari és keresk. szakiskola 138 növendék, 1 börtöniskola 145 növendék és 1 árvaház 16 növendék. A Bács-Bodrog megyei történelmi múzeum gyűjteménye 15993 drbból áll, a városi könyvtárban pedig 29893 kötet van. H. M.

ARENA MOZI

SZOMBAT
VASÁRNAP

A PÁSZTORLEÁNY

Erdekészítő dráma 3 felvonásban.

ÁGOSTON ELSŐ FELLÉPTE. Humoros.

A KÉTSÉGBEESÉS. Gaumont dráma.

PALKÓ ÉS A FOXI. Humoros. 100—6

ALADÁR A NYARALÓBAN. Humoros.

MOZI UJSÁG. Aktuális világesemények.

Jegyek előre válthatók az előadás napján délelőtt 11—12-ig és délután 4—6 óráig.

KEZDETE FÉL 9 ÓRAKOR.

H I R E K.

Választás bácskai módon.

A „Bácsmezei Függetlenség“ folyó évi 69. számában a fenti cím alatt a legutóbbi szépligeti jegyzőválasztásról tesz említést s abban állandóan a Vojnitsgárdát hangoztatva, színes képet ad arról, hogy a Vojnits-uralom a megyében mindenkinek, főszolgabírótól felfelé és lefelé, miként osztogat parancsokat. Ezen sorokra vonatkozólag kijelentjük, hogy Vojnits István főispánt a kormány ezen állásától a f. év elején felmentette, helyébe Bács-Bodrog vármegye és Zombor sz. kir. város főispánjává legifjabb Szemző Istvánt nevezte ki, kit a kettős törvényhatóság ezen méltóságában f. évi február hó 6-án be is iktatott. Ezeket a tényeket csak azért juttatjuk a „B. F.“ tudomására, mert úgy látszik a „B. F.“ elvesztette kalendáriumát s elfeledkezett arról, hogy jelenleg legifjabb Szemző István a főispán. Még csak azt akarjuk megemlíteni, hogy sem a főszolgabírák, sem azoktól kezdve fel- és lefelé senki a megyében utasításra nem dolgozik.

A gimnázium új igazgatója.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a zombori főgimnázium igazgatójává dr. Major Károlyt, a fogarasi főgimnázium eddigi igazgatóját helyezte át.

Athelyezés. A m. kir. igazságügy-miniszter Schieber Ferenc kulai kir. járásbírói irnokot a zombori kir. törvényszékhez helyezte át.

Athelyezés. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Szurmay Lajos h. tanárt a zombori m. kir. állami főgimnáziumtól az újvidéki kir. kath. főgimnáziumhoz helyezte át.

Közyűlés. A Bács Bodrog Megyei Irodalmi Társaság Zomborban, 1913. évi szeptember hó 10-én délután 6 órakor a Polgári Kaszinó tanácstermében rendes közgyűlést tartja a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztárosi jelentés. 4. Számvizsgáló bizottsági jelentés. 5. Pénztárosi felmentés. 6. Költségvetés előirányzása. 7. Számvizsgálók választása. 8. Indítványok, melyek az elnökhöz 8 nappal előbb nyújtandók be. 9. Jegyzőkönyvi hitelesítők kijelölése.

Térzene. Az Erzsébet-ligetben a zombori Troubadourok által fentartott térzene költségeinek fedezésére a legesekélyebb adományokat is elfogadjuk. A gyűjtőív Raisz Sándor urnál áll a közönség rendelkezésére. Az adakozók névsorát és az elszámolást az alábbiakban közöljük.

A „Bácska“ 43. számában maradványként kimutatott összeg . . . 25430 K.
Ehhez Csávosi Sándor és Hermetz Ferenc ur gyűjtése: Zombori Takarékpénztár 10 K, Bácsmezei Agrártakarékpénztár 5 K, Szondy Mátyás, dr. Zátanyi Dezső, Szmolenszky József, Raisz Lajos 2—2 K, dr. Rapp András, Illésy Sándor, Gragyanszky Péter, Schorr Ármán, Blumenthal Miklós, Pertly N. 1—1 K . . . 29— K.
Ülőhelyek után befolyt a június 21., július 5., 10., 17., 24., augusztus 9., 16., 21., 23., 28., 31-iki térzene alkalmából . . . 80— K.

Összesen . . . 36330 K.

A június 21., július 5., 10., 17., 24., augusztus 9., 16., 21., 23., 28. és 31-iki térzenekért kifizetett a 30 K . . . . . 330— K.

Maradvány . . . 3330 K.

A páholybérleti jog módosítása. Zombor szab. kir. város tanácsa közönségre teszi, hogy a város közönsége a folyó évi augusztus 13-án tartott közgyűlésen 146 közgy. 913. szám alatt a páholybérleti előjogokról szóló szabályrendeletet módosítván, ezen határozat 15 napon át közszemlére kitétetett, mely idő alatt az betekinthező és a város tanácsához címezve benyújthatók.

Szüreti mulatság. A zombori ált. ipartestület f. hó 7-én (kedvezőtlen idő esetén 8-án) az ipartestület kerti helyiségében d. u. 3 órai kezdettel, 1 kor. belépődíj mellett a zombori iparos dalárda közreműködésével szüreti mulatságot rendez, melyet este tánc követ. Az ipartestület külön meghívókat nem bocsájt ki. Szívesen lát minden résztvevőt.

Hirdetmény. Zombor szab. kir. város tanácsa közönségre teszi, hogy az 1913. évre megállapított I. és II. oszt. ker. adórajstrom a városi adóügyosztálynál 8 napon át közszemlére kitétetett, amely idő alatt azok ott betekinthezők.

Szüreti mulatság. A zombori Általános Munkás Otthon folyó hó 14-én, vasárnap a „Pokol“ vendéglő emeleti termében a Munkás Otthon alapja javára szüreti mulatságot rendez.

A szóltan, hangnélküli zokogásban annyi fájdalom, annyi jaj, annyi szemrehányás volt. Nem lázadás az élet, a kegyetlen élet ellen, csendes, keserű lemondás. Siratták az ősz, a kedves, szelíd ősz, aki meghalt esendően, észrevétlenül. Csalóka már a napsugár, az avaron dörög csillog és vajjon lesz-e még tavasz? Lesz-e meleg, bársonyos napsugár?

Elvitte az ördög a telet is minden pompájával, ridegségével együtt. Egy napról a másikra. Még előzőnap tél volt, a házak esatornáiról még jégesapok esüngtek alá s másnap eltűnt a jég, a madarak boldogan esieseregtek s a nap fényesen, melegen szórta sugarait a rideg házak piszkos ablakaira.

Az emberek vidáman sütkéreztek a széles utcákon kézenfogva vezetve, vonszolva kölykeiket és örült, boldog volt mind-egyik.

A telet nem sajnálta senki. „Éppen elég volt belőle.“ — mondogatták és egy szegleten ibolyákat vásárolt egy férfi ifju feleségének.

... Kazy nem halt meg. Felgyógyult. A betegség elaludt benne. Az orvos, ugyanaz, kit ama pénzintézet küldött Kazyékhoz, könyörületből referálta az igazgató urnak:

„En nem értem ezt az embert. Csuffá tette az orvosi tudományt. Neki már meg-

kellett volna halnia régen, még a télen... És él! Phü! — fuji nagyokat — borzasztó!“

Hogy mi borzasztó, nem mondta. Az igazgató ur pedig, ki mint mondtam, jó szívű ember volt és kissé sajnálta is Kazyék, tudomásul vette az orvos kijelentését, megköszönte a fáradozását s magához rendelte Kazyt.

Elmondotta neki szépen, egyszerű szavakkal, hogy bár magához vissza nem veheti, ez ellenkező az intézet elveivel, de gondoskodni fog róla egyéb módon. Mert ő — tette hozzá elérzékenyülten — nem hagyja cserben a becsületes hivatalnok embert.

Átadott neki egy ajánló levelet, melyben egy jó barátját kérte, hogy vegye Kazyt pártfogásába, ki szintén egy olyan nagy intézet igazgatója, mint ő. És nagyon szívesen bucsuzott el Kazytól.

Kazy pedig azt hitte, nem is éli tul ezt a sok boldogságot. Majd, hogy kezét nem csókolta az igazgatónak. Azután szorongatva kezében az ajánló levelet elment a „Gazdák Bankja M. Sz.“-be, hol igen nyájasan fogadták s felvették havi száz korona kezdő fizetéssel.

Ez mind egy nap délelőttjén történt. Kazy állást kapott s a nap oly szépen, oly melegen süttött.

Tegnap még nyomor s ma kezdődik a jólét. Vége a szenvedésnek. Tegnap még tél volt s ma már itt a tavasz.

Amint hazafelé tartott Kazy, annyi mindenféle jutott eszébe. Az arca vidám volt, a csüggedés, az életuntagság eltűnt a szívéből úgy hitte örökre. Egy napról a másikra!

Dolgozni fog és vége lesz a nyomornak ujongott és szeretett volna megölelni minden embert, aki csak szembe jött vele...

Azután egyszerre, mint aki valami jó tréfán tör a fejét, ravaszul mosolygott, a tekintete utolsó kincsére, a jeggyűrűjére esett és könnyű lélekkel fordult be egy zálogház kapuján. Hiszen majd kiváltom nemsokára, biztatta magát s ilyen nagy napot valahogy csak meg kell ünnepelni. Az újébredést!

... A fiadról van szó ugyebár? Kérdezte egy vele szemben ülő elegáns urtól a „Gazdák Bankja M. Sz.“ igazgatója. A fiadat szeretnéd hozzánk behozni? — ismételte. Hát tudod, kérlek, az igazat megvallva, másnak nem tenném meg, mert... no!... de neked természetesen — s az ajánló levelet, melyet Kazy alig egy felőrája, hogy ott hagyott, egy hanyag mozdulattal a papirkosárba dobta, mondom kedves barátom — folytatta — neked megteszem. Küld el holnap a fiut, adunk neki kétszáz koronát havonta. Jó lesz szivarra, mi egyébre...

... Olyan szépen süttött a nap s valahol a völgyben tán már az ibolyák is nyitottak.

Halálozás. Eimann Gyula, Eimann Károly és neje sz. György Mária fia, folyó hó 1-én életének 34. évében meghalt. A családjának részvételében sokan osztoznak. A család a következő gyászjelentést adta ki: Amint a fájdalomtól sújtott szívvel úgy saját, mint az összes rokonság nevében jelentik, hogy teleteljenen jó fiú és testvér Eimann Gyula hosszas kínos szenvedés után élte 34. évében szeptember hó 1-én déli 12 órakor hirtelen szívrohamra. A kedves halott hült testét folyó hó 2-án délután 4 órakor fognak a temetőből a ref. egyház szertartása szerint a temető sírkertben örök nyugalomra tételni. Ezzel együtt 1913. évi szeptember hó 1. Áldás a béke hamvaira! Eimann Károly, Eimann Károlyné szül. György Mária szülei. Ifj. Eimann Károly, Eimann Dezső, Szücs Lászlóné szül. Eimann Dóra, Eimann László testvérei.

Alapszabályjövahagyás. A belügyminiszter az Első Moholi Vadasztársaság alapszabályait jövahagyta.

A dunai flottilla leszerelése. Vasárnap délután jött Ujvidékre a tengerészeti parancsnokságtól a távirati intézkedés, hogy az egy év óta hadiállapotban levő dunai flottilla leszerelése el van rendelve. A közönség hamarosan tudomást szerzett a népszerű tengerészek távozásáról és hétfőn reggel ezrekre menő közönség lepte el a Duna két partját és a két hidat. Nyolc órakor éles fütty jelezte az indulást. Előbb a pétervárad és újvidéki helyőrségek tisztikarai díszben, testületileg jelentek meg Malinariich fregattakapitánynál, a dunai monitorok parancsnokánál, kitől a tisztikarok, élén a pétervárad várparancsnokával, bucsut vettek. Elsőnek a vezérhajó, a „Temes” futott ki, amelyet Voek John sorhajóhadnagy vezényelt. A vezérhajón volt a flottilla parancsnoka, Malinariich fregattakapitány is. Amikor a vezérhajó a hajóhidhoz ért, 21 üdvözlő lövéssel bucsuzott az óriási közönségtől és a nagyszámban megjelent tisztektől. A „Temes” hajó legénysége arccal a két part felé fordulva, vezényszóra hármassal bucsuzott a közönségtől. A Temest 100-100 lépésre követték a Maros, Bodrog, Körös, Lajta, Szamos monitorok, az „F” „H” jelzésű kiskaják, amelyek a legénység ugyanolyan módon üdvözölte a közönséget, mint azt a vezérhajó tette.

A tanítójelölt halálos tréfája. Borota községben halálos szerencsétlenség előidézője lett egy elkényesztett ifjú könyvelő tréfája. Nagy Ferenc borotai községi jegyző Ferenc nevű 15 éves fia, aki a bajai tanítóképző intézet másodéves növendéke, a napokban apja házában udvarában egy 12 milliméteres Flóbert puskával céllövési gyakorlatokat végzett. A házban szolgáló tizen-nyolc éves cselédleány meglátva a fiú szórakozását, odament hozzá és a puská esőve elé állva, tréfásan biztatgatni kezdte Nagy Ferencet, hogy célozzon a fegyverrel az ő szájába. Tréfából vagy könnyelműségből történt-e, ami ezután következett, azt a vizsgálat fogja kideríteni: a fegyver eldőrdült és a sörösés töltés a leány nyitva tartott szájába hatolt. A sörösés teljesen szétrocskolták a leány állkapcsát. A szerencsétlenség után Jánosalmáról athívták dr. Holländer Adolf községi orvost, aki bekötözte a leány sebeit és a bajai kórházba szállította, a cselédleány életbenmaradásához nincs remény.

Beiratások. A zombori iparos inasiskolába a beiratások folyó évi szeptember hó 9-13-ig lesznek napoként d. u. 4 órától. A tanítás 15-én kezdődik. Az igazgatóság ezúton is felkéri a mester urakat, hogy inasukat a beírásra szánt idő alatt irassák be, hogy a tanítás a kellő időben akadálytalanul megkezdhető legyen.

Pályázat a kaszinó söröcsarnokára. A zombori polgári kaszinó az Erzsébet-köruton levő telken egy söröcsarnokot épít s azt ez évi november hó 1-től kezdve bérbe adja. Akik erre pályázni kívánnak, azokat kéri a kaszinó, hogy zárt ajánlataikat szeptember hó 20-ig benyújtani sziveskedjenek. A bérlet feltételei a kaszinó igazgatójánál, Steiner Lajosnál megtekinthetők.

Zombor szab. kir. város államilag segélyezett felső kereskedelmi iskolájában a tanulók beírása szeptember hó 6., 7. és 8-án történik, mindenkor délelőtt 9-12 óráig. Az alsó (I.) osztályba azok vehetők fel, akik a közép, vagy polgári iskola négy osztályát sikerrel elvégezték. A helybeli tanulók tandíja 80 korona, a vidékieké 100 korona, amelyet félvétenként előre kell fizetni. Ezenkívül minden tanulónak fizetni kell: felvételi díj címén 4 koronát, az orsz. tanári nyugdíjalpra 6 koronát, az ifj. könyvtárra 2 koronát és az év végén kiadandó értesítőért 1 koronát. *Szegény sorsu, jó magaviseletű és jó előmenetelt tett tanulók teljes tandíjmentességben részesülnek és esetleg iskolai könyveket is kapnak.* Tekintettel arra, hogy a késői jelentkezések miatt minden évben sok tanulót vagyunk kénytelenek visszautasítani, *figyelmeztetjük különösen a zombori szülőket, hogy fiaik felvételét, előjegyzését utján, már most biztosítsák.* Előjegyzéseket az egész nagy szünet alatt elfogadjuk, amely alkalommal a felvételi, könyvtári és értesítői díjak, összesen 7 korona, előre lefizetendők. Minden egyébre nézve készséggel ad felvilágosítást az igazgatóság.

A kereskedők figyelmébe. A kereskedő-inasiskolában a tanulók beírása az 1913-14. évre szeptember 11., 12., 13. napjain d. u. 5 órakor lesz a központi elemi iskola épületében. A tanítás díja évi 12 kor., mely félevesi részletekben is fizethető. Szegénységi bizonyítványt bemutatók tanítási díjat nem fizetnek. A tanítás 15-én kezdődik. Kérjük a t. kereskedő urakat, hogy inasukat a jelzett időben okvetlenül irassák be, nehogy fenakadás történjen. — Az igazgatóság.

A nyitott kut titka. Szabadkán a régi baromvásártéren levő nyitott kutat tisztogatták a város munkásai s mikor az iszapot meregették ki, a környékről összesereglett fiúk az iszapban turkálva, igen sok aranyból való gyűrűt, medallont és fülbevalót találtak, amelynek nem tudva értéküket, olesón vesztegették. Valaki értesítette Polyákovic János rendőrbizost az esetről, aki rendőrökkel ment ki a helyszínre s nagynehezen 25 darab gyűrűt birt összeszedni. A kutat megegyeszer ki fogják kotorni.

Ismét gyilkosság Kunbaján. Alig néhány nappal ezelőtt lőtte agyon Pléi Henrik kunbajai orvvadász és dohánysesempész Paulik Simont és sebesítette meg Pokornik Mátonnét s tegnapelőtt már másik merénylet történt Kunbaján. Rotán János 15 éves fiút a Kunbaja alatt elterülő erdőben való sétája közben ismeretlen tettes föbelőtte. Az életveszélyesen sérült fiút szülei a szabadkai kórházba szállították.

Hullaégető Szabadkán. A városi tanács elhatározta, hogy a dögterem hullaégető kemencét épített Raczkó Mihály közlisztasági vállalkozó tervei szerint. Az egész építkezésre 1200 koronát irányoztak elő. Szabadkán tehát ezután elégetik az állati hullákat.

Vicinális történet. Bácsordas állomáson mulatságos eset történt az egyik vicinálissal. A vicinális, a melynek hivatalos neve „tehervonat személyszállítással”, a vicinálnál is szokatlanul hosszú ideig állt az állomáson. Az utasok türelmetlenül kiszálltak a kocsikból, kérdezősködtek a késés oka felől és így megtudták, hogy a vasuti személyzet, élükön az állomásfőnökkel azon fáradozik, hogy egy vasuti kocsit súlyát lemérjék. A lemérés elé súlyos akadályok háruáltak, mert az állomáson levő hidmérleg rövidebb volt a teherkocsi hosszánál és így a kocsit egészben nem fogadhatta be a mérleg. A leleményes vasuti személyzet nem esett kétségbe és rövid töprengés után úgy segítettek a bajon, hogy először a kocsit egyik részét helyezték a mérlegre, azután a másikat, a két súlyt összeadták és így vélték megkapni a helyes súlyt. A súlymérés e különös és egészen újszerű módja lehetővé váltott ki az utasok között és a főnök ezek után le is mondott a súlyos kérdés eldöntéséről és a vicinális elindult.

Törökből magyar katona. Eliás Ali 20 éves macedóniai illetőségű török állampolgár, hosszabb idő óta dolgozik Szabadkán a Prokesch-féle téglagyárban. Az egyetlen szabadkai török a balkáni szövetségek győzelme után nem találta méltónak Törökországot arra, hogy továbbra is állampolgára maradjon. Vasárnap beállított a szabadkai főjegyzői hivatalba, ott előadta, hogy magyar állampolgár, katolikusra akar lenni, a nevét Béni Sándorra változtatja és belép a magyar hadseregbe. Miután okmányokkal igazolta, hogy hét év óta van Magyarországon, volt Debrecenben, Resicán, Tsmesvárott és Aninán, tökéletesen beszél magyarul, arra kérte a főjegyzőt, hogy szerezze meg neki a magyar állampolgárságot. „Minthogy a honfitársaim olyan rosszul védelmezték meg a hazámat, ott hagyom őket, magyar állampolgár és magyar katona akarok lenni” mondotta Ali dacosan a főjegyzőnek, aki megígérte, hogy megszerzi neki a magyar állampolgárságot.

Leszurták a cirkusz előtt. Odor Mátyás szabadkai lakos vasárnap este 9 óra tájban a gabonapiacra lévő Donnert Alajos-féle birkozó álschampionokat szerepeltető cirkusz előtt ácsorgott. Egyszerre csak a közelébe férközött Jáger Lászlós Ferenc szobafestő és minden előzetes szóváltás nélkül hatalmas bicskájával oldalba szarta. Jáger ezután elmenekült, de a rendőrség hamarosan elfogta és a központi rendőrségre kísérte. Odor Mátyást életveszélyes sérüléseivel a mentők a kórházba szállították.

Ritka halászsákmány. A moholi halászok szombaton egy méter hosszú angolnát fogtak ki a Tiszából. A ritka vendégnek igen sok látogatója volt a Tiszapartján.

Bicskázás. Szombaton éjjel Szabadkán Osgyányi Lajos 26 éves műlakatos néhány társával koresmából kijövet összeveszett s vitatkozás közben egyikük hátulról orozva lágyékot szarta. A súlyosan sérült embert a mentők a kórházba szállították.

Sztrájk egy butorgyárban. A bajai vasuti pályaudvar háta mögött fekvő Pollák-féle lőmör-fabutorgyárban a napokban délelőtt 11 órakor a gyár összes asztalosmunkásai és napszamosai sztrájkba léptek. A munkagépek megálltak és a gyár nyolevanöt munkása kivonult a gyár helyiségeiből. A gyár tulajdonosának állítása szerint egy idegen munkás, akinek felvételét a gyár megtagadta, felbujtotta sztrájkra a munkásokat. A sztrájkolók közül a ferfinapszamosok 80% béremelést követelnek, a politurozó lányok pedig két korona napszámot. Az asztalosmunkások nem kérnek béremelést és csak azért csatlakoztak a sztrájkhoz, hogy munkástársaikat követeléseikben támogassák. A gyártulajdonos a követelések teljesítését egyelőre megtagadta.

Kiugrott a vonatból. Petrás Mátyás szabadkai lakosnak, aki a halasi vásárról utazott Szabadkára, a zsebéből egy fiatal ember kilopta 24 koronát tartalmazó erszényét. A boeskoros és az utasok megakarták verni a zsebtolvajt, de a kalauz nem engedte, de megígérte, hogy a legközelebbi állomáson át fogja adni a csendőröknek. Addig az utasok őrizetére bízta. Pár perc múlva a tolvaj a kocsit félreeső helyiségébe ment. Itt magára zárta az ajtót, felnyitotta az ablakot s kiugrott a robogó vonatból. A zsebmetszőnek semmi baja sem történt s mielőtt a vonatot megállíthatták volna, eltűnt a közeli kukoricásban. A csendőrség nyomozza.

A bajai személyvonat balesete. A napokban este 9 órakor a bezdáni személyvonatot baleset érte. A vonat a bajai állomás bejáratánál haladt, mikor a mozdony és a kalauz-kocsi kisiklott. A vonaton senkinek sem történt baja, azonban a pályatest úgy megrongálódott, hogy a közlekedés teljesen fennakadt és a nagyváradi gyors- és a szabadkai személyvonat utasai csak átszállással folytathatták útjukat. A megrongált pályatestet másnap reggelre helyreállították.

Művészet — Irodalom.

Schön Adolf könyvkereskedésében Zomborban (telefon 161.) kaphatók az e héten megjelent következő könyvujdonságok:

Az élet. Folyóirat. 32. sz. 50 fil.
Börsök, Törvény az osztatlan lege-
lökről. 4 kor.

Dr. Kampio, Községek egészségügyi
rendje. 12 kor.

Karádi, Fáradt alakok. 2 kor.

Moravcsik, Elmekörtán. 10 kor.

Pompery, Kossuth Lajos 1837—39. évi
hütlenségi perének tört. 5 kor.

Póra, Magyar rokonértelmű szók kézi-
könyve. 6 kor.

Sebestyén, Báthory Erzsébet. 1 kor.

Wimmer, Kicsoda minékünk Krisztus.
1:20 korona.

Wolkenberg, Szatmári emlékek. 2 kor.

Bor- és hús-fogyasztási adótörvények.
1:20 kor.

Zászlónk diáknaptára. 1:50 kor.

Legujabb zeneművek.

SPORT.

Magyarország délvidéki kerületének 1913/14. évi football bajnokságáért rövid idő múlva megindul a küzdelem. Még csak egy hét — nálunk azonban csak folyó hó 21. az első mérkőzés napja — és újra megjelennek a pályákon a különböző színű dresszek, életet, változatosságot teremtve egy csapatra. Megkezdődnek a kemény csaták a büszke bajnoki címért, amelynek az elnyerése ugyan csak nehéz munkát fog adni és nagy megpróbáltatásoknak kitenni a csapatokat, mert az ideai bajnokságért úgy számban, mint erőben megszorodott csapatok veszik fel a küzdelmet, 11 csapat nevezett a bajnokságra és az augusztus 24-én Szegeden megtartott sorsolás eredménye alapján az őszi fordulóban a következő mérkőzéseink lesznek:

Szeptember 21. Szabadkai Sport Egylet.

Szeptember 28. Szegedi Testgy. Köre.

Október 5. Bajai Sport Egylet.

Október 12. Szabadkai Munkás Test-
edző Egylet.

Október 19. „Bácska” Szabadkai Ath-
letikai Club.

November 2. Szabadkai Torna Club.

November 9. Ujvidéki Athletikai Club.

November 16. Ujvidéki Testgy. Köre.

November 23. Szegedi Munkás Testedző
Egylet.

November 30. Szegedi Athletikai Club.

Folyó hó 21-én szállunk tehát először sikra, hogy azután 2 hónapon át, majd minden vasárnap küzdve, — győzelmet — győzelem után arassunk s ha az idén talán még nem is sikerül kerületünk legjobb csapatait tulszámnyalnunk, de mindenesetre az elsők között kell lennünk.

A mérkőzések közül csak 3 kerül vidéken eldöntésre és pedig október 12-én a szabadkai M. T. E., október 19-én az ujvidéki T. K. elleni mérkőzésünk, míg a többi 7 mérkőzést városunkban játszunk, a közönségnek tehát gyakran lesz alkalma kedvenc sportjában gyönyörködni — küzdő csapatunkat a győzelemre serkenteni, mert a közönség szeretetteljes biztatásai, buzdításai már jóformán fél győzelmet jelentenek és ha netán a fiúk fáradnak, lankadnak, a közönség lelkesedése a csapatot magával ragadja, új erőre serkenti s igen gyakran a már elvesztettnek hitt mérkőzést győzelemre változtatja.

Zombor város nagyérdemű közönsége nem egyszer adta jelét sportszeretetének, áldozatkészségének, kérjük, hogy ezt a jövőben se vonja meg tőlünk.

A játékosokat pedig ezton is kérjük, hogy a csütörtöki tréningeken pontosan jelenjenek meg, mert nem csekély a feladat, mely előttünk áll. szükséges, hogy arra a legkomolyabban felkészüljünk.

Csakis úgy érhetjük el, hogy miként a testedzés egyéb agraiban a Zombori Sport Egylet tagjai mindig számottevő sikereket értek el, úgy a legnépszerűbb sport a football téren is jelentős szerepre leszünk hivatva

s így talán nincs is messze az az idő, midőn a „bajnok csapat” szép címét nyerjük fáradozásunk, munkánk jutalmául.

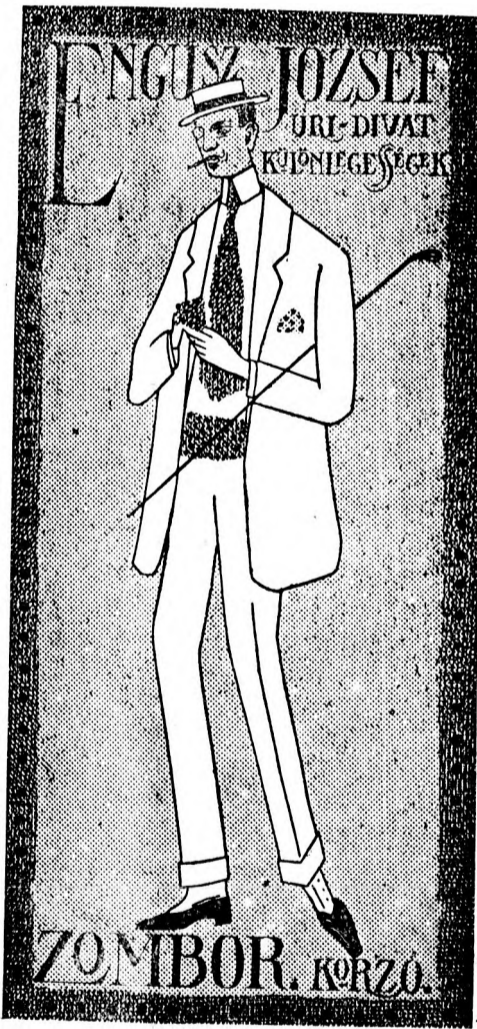
Fel tehát a munkára, a küzdelemre.
B. J.

HIRDETÉSEK.**A meghülés következményeit**

sokkal könnyebben viseljük el, ha egy ideig Scott-féle Emulsiót szedünk és ezáltal a testet állandóan új erőhöz juttatjuk. A Scott-féle Emulsió hatása oly kipróbált és elismert, hogy sokan felnöttek épügy, mint gyermekek rendszeresen szedik a meghülésel fenyegető időben, vagy a hidegebb időszak beállta előtt, hogy a meghülésnek elejét vegyék. A test ellenállóképesége ezáltal rendkívül fokozódik, ami különösen gyengébb szervezett embereknel, akik különben minden időjárásváltozásnál hülésekkel bajlódnak, kivánatos hatás.

A legfiszább és leghatékonyabb alkatrészekből készült és a különleges Scott-féle eljárás által élvezhetővé és jóízűvé tett Scott-féle Emulsió megbízható és alkalmas szer az egészségnek tartós és gyors megerősítésére. 1—4

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógytárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld Scott és Bowne G.m.b.H. címére Wien, VII., akkor egy gyógytár utján próbapadgot küldünk.

Eladó ház!

3—2 Kalap-utca 14. sz. ház
szabad kézből eladó.

Bővebbet a tulajdonosnál.

Eladó házhelyek.

A Thököli-ut kertváros-
részben **55 darab**
különböző nagyságu
30—26 **házhely** olesón és
kedvező fizetési felté-
telek mellett **eladó.**
Bővebbet a tulajdonos
Benya Antal, Kalap-utca 31.

ÉRTESÍTÉS. Tisztelettel értesít-
jük a nagyérdemű
közönséget, hogy a Kőbányai Polgári
Dupla Malátasör Szent István véd-
jeggyel (barna) poharankint naponta
friss csapolás Zomborban Blazsanik
György vendéglőjében és palackonkint
Ráczits és Czvrkusits cég csemege
üzletében állandóan kapható. Továbbá
ajánljuk a mi Kiviteli, Salon, Korona,
Gránát (bajor), Malátatáp, Király, Szent
István, Kiviteli Márciusi és Barát söreinket.
Tisztelettel **Gerber Nandor és Fia**
Kőbányai Polgári és **Walter Péter,**
Obecsei Sörfőzdék egyesült főraktára: vezető, Zombor.
4—2

Női angol divatterem

nyilt Zombor, Apolló-utca

8. szám alatt, hol külföldi

gyakorlatom folytán leg-

nagyobb izléssel készítek

kosztümöt, palettot stb.

jutányos áron.

A n. é. hölgyközönség

becses pártfogását kéri

Filippini János

4—2 női angol szabó.

Zongoraórákat

adok **akadémiai mód-**

4—2 **szer szerint kezdőknek**

és haladóknak. :: ::

TURBÓK VILMA

Arpád-utca, Veén-ház.

Hertészek figyelmébe.

Ház hely, 1 hold földdel,
a város belterületén
eladó.
Cim a kiadóhivatalban.

M. kir. szegedi II. honvéd kerületi parancsnokság.

6196/KO. 1913. sz.

Hirdetmény

a folyó évi csapatgyakorlatokra vásárolt
lovak elárvérezéséről.

1. A folyó évi őszi fegyvergyakorlatokra vásárolt hámos és málhás lovakból **a szabadkai országos vásáron folyó hó 7., 8., 9. és 10-én naponta délelőtt 7 óra kezdettel a szabadkai lóvásártéren körülbelül 260 drb ló fog bizottságilag elárvéreztetni.**

2. Az elárvérezésre kerülő lovak általában 4—12 év közöttiek; a málhás lovak 148—158 cm. magasak, jó kötéssel bírók, erős, zömök s erős és egyenes hátúak.

A hámos lovak általában 155 cm.-nel nem kisebbek, jó kötéssel és erős esoutozattal bírnak, széles szügyűek.

3. A honvéd igazgatás az eladás alá kerülő lovaknak **semminemű hibáért felelősséget nem vállal**, tekintet nélkül arra, hogy azok az eladáskor már léteznek és felismerhetők vagy pedig csak később tűnnek elő; minden egyes ló vevője köteles ezen feltétel elfogadását az árverési jegyzőkönyvben elismerni.

4. Minden árverezett ló a legmagasabb árt ígérőnek **azonnal** át fog adatni; ez alkalommal a ló ára az árverező bizottságnak **azonnal készpénzben** lefizetendő.

5. A vevőknek a marhalevél a bizottság által a helyszínén át fog adatni s részükre egyidejűleg szabályszerű „Tulajdonjogi bizonyítvány” fog kiállítatni.

Szeged, 1913. szeptember 2.

M. kir. szegedi II. honvéd kerületi
parancsnokság.

T Parkirozott udvarral
Hököly-ut 64. sz. ház
szabad kézből eladó.

3—2

3511. sz. kig. 1913.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye zsablyai járásába kebelezett Csurog nagyközségben üresedésben levő II-od községi orvosi állásra pályázatot hirdetek.

Felhivom pályázókat, hogy az 1908. évi XXXVIII. t. c. 7. §-ában előirt képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám *folyó évi szeptember hó 28-ik napjáig* annál is inkább nyujtsák be, mert az azontul érkezőket figyelembe nem fogom venni.

Az állás javadalmazása:

1. 1400 korona törzsfizetés és a törvényes korpótlék az állampénztárból.
2. 200 korona nyugdíjba beszámítandó személyi pótlék a községtől.
3. 800 korona lakpénz.
4. 700 korona fuvarátalány.
5. A vágatási biztosítási teendővel járó szabályszerű díjak élvezete addig, amíg ezen folyamatban levő ügy véglegesen rendeztetik.
6. Beteglátogatási és műtési díjak.

A választás iránt külön fogok intézkedni.

Zsablya, 1913. évi szeptember hó 2-án.

Dr. SZÉCHÉNYI,
főszolgabíró.

2—1

4914. sz. kig. 1913.

Pályázati hirdetmény.

A bácsalmási járáshoz tartozó Katymár községben lemondás folytán üresedésben lévő és havi előleges részletekben felvehető évi 1400 koronával javadalmazott irnoki állásra *folyó hó 20-iki* határidővel pályázatot hirdetek.

A német és bunyevác nyelv bírása kívánatos.

Bácsalmás, 1913. évi szeptember hó 1-én.

KOLLER OSZKÁR,
főszolgabíró.

19535. sz. kig. 1913.

Boltbérleti hirdetmény.

Zenta város tanácsa közhírré teszi, hogy a városháza építésének gyors haladása folytán az új boltelhelyiségek minden valószínűség szerint még 1914 évi november hó elseje előtt haszonbérbe lesznek vehetőek, miért is a 17677. kig. 1913. számú hirdetménytől eltérőleg felhivatnak a bérelni szándékozók, hogy a boltok bérbevételére vonatkozó ajánlataikat *folyó évi szeptember hó 30-ig* annál inkább is adják be, mert a később érkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Zenta város tanácsának 1913. évi augusztus hó 26-án tartott üléséből.

SZÁRICH GÉZA,
polgármester.

3—1

KEIL-LAKK

„Keil-Lakk“-nál jobb máz nincsen
Asszony mondja: ez a kincsem!
A padló úgy fénylik tőle
Nem is kell sok máz belőle;
Kevés munka, semmi kín,
Barna, vagy porszürke szín,
Figyelmet csak arra tegyen,
Hogy az mindig „Keil-Lakk” legyen!
Ajtó, mosdó, ablakpárkány
Oly fehér lesz mint a márvány,

Ha fehér „Keil-Lakk“-ot veszünk,
S vele mindent jól befestünk.
Konyhabútor, asztal, szék,
Itt van „Keil-Lakk” azurkék,
Kerti butort fessünk zöldre,
Gyermekeknek öröme.
„Keil-Lakk“-ból van minden szín,
Kék, piros, zöld-rozmarin.
Szóval: ház vagy nyárilak,
Mindig legyen ott „Keil-Lakk”!

Mindenkor kaphatók: 8—1

Weidinger S. és Zs. cégnél Zomborban.

Bács: Resch József.
Hódság: Rausch Ede.
Kula: Récsel Miksa.
Szépliget: Jakovacz András.

Szabadka: Wachsmann Jenő és Tsa.
Titel: Nonnenmacher Endre.
Ujverbász: Seidl Nandor és fia.
Zsablya: Fischer Mayer.

	A Zombori Iparosok Butorárucsarnoka Rákóczi- (bajai-) ut, saját ház.	
A Zombori Iparosok Butorárucsarnoka Rákóczi- (bajai-) ut, saját ház.	<p>ÁLLANDÓ BUTORKIÁLLITÁS, meglepetésszerű olcsó, a legmagasabb !! <small>100-97</small> igényeknek megfelelő !!</p> <p>LAKÁSBERENDEZÉSEK, <u>uri szobák, szalonok,</u> <u>ebédlők és hálószobák</u> nagy raktára.</p> <p>Ugyanott egyéb ipari készítmények állandó raktára és eladási helye. Elfogad a legmodernebb KÁRPITOS MUNKÁKAT és DISZITÉSEKET.</p>	A Zombori Iparosok Butorárucsarnoka Rákóczi- (bajai-) ut, saját ház.
	A Zombori Iparosok Butorárucsarnoka Rákóczi- (bajai-) ut, saját ház.	

UJ RŐFÖS ÉS DIVATÁRU ÜZLET.		
	<p>Van szerencsénk Zombor város és környéke n. é. közönségének tudomására hozni, hogy Petőfi-utca 3. sz. a. Vuits P.-féle házban, a nagyszerbtemplom átellenében a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő</p> <p>uj rőfös- és divatáru üzletet</p> <p>nyitottunk, amelyet a legegyszerűbb és a legmodernebb árukkal rendeztünk be. Amennyiben az árukat a legnagyobb és legismertebb gyárakból szereztük be, úgy módunkban áll a nagyérdemű közönséget a legolesőbb árak mellett pontos és szolid kiszolgálásról biztosítani. A n. é. közönség szives rendeléseit várva, maradtunk</p> <p>kiváló tisztelettel</p>	
DÓDITS és OPANCSÁREV.		